

Robert Vannoy, Kutoka Uhamishoni, Hotuba ya 5A Ndama wa Dhahabu na Maskani

Mapitio

1. Uasi Mkuu wa Israeli – Ndama wa Dhahabu -- Kutoka 32-34 b. Maombezi ya Kwanza ya Musa

Tulikuwa tunaangalia tukio la Ndama wa Dhahabu katika Kutoka 32, ambalo kwenye muhtasari wako ni "uasi mkuu wa kwanza wa Israeli." Tulikuwa tukifanya kazi katika sura hiyo, na tukafikia hatua katika mistari ya 7 hadi 14, ambayo iko kwenye muhtasari, "maombezi ya kwanza ya Musa." Tuliangalia maombi ya Musa kwa niaba ya Israeli akimwomba Mungu aache hukumu aliyopendekeza katika mstari wa 10, ambapo Mungu anasema, "Niache, ili hasira yangu iwake juu yao, nami niwaangamize na kukufanya wewe kuwa taifa kubwa." Kisha Musa anaomba. Tulipitia mistari hiyo inayofuata na hoja tatu anazotoa. Kuhusiana na hoja hizo tatu anasema mwishoni mwa mstari wa 12, "Geuka kutoka kwenye hasira yako kali na ughairi. Usiwalettee watu wako maafa." Kisha tunasoma hitimisho katika 14, "Ndipo Bwana akaghairi, wala hakuwaletea watu wake maafa aliyokusudia." Hapo ndipo tulipoishia wiki iliyopita.

Tunapozungumzia jinsi tunavyoelewa neno "kutubu," ni *naham*, umbo kuu la kitenzi katika Kiebrania mara nyingi hutafsiriwa "kutubu." Sitaki kurudi kwenye mjadala huo haswa, lakini nataka kuanza kutoka hapo. Tunachoweza kuona kutoka kwa maandishi haya ni kwamba sala ya Musa inamhimiza Mungu kurekebisha kile alichosema alitaka kufanya. Katika mstari wa 10, Mungu "hutubu." Unaweza kusema kwamba mawazo yake yalibadilika. Hilo ni jambo tunaloliona mara kwa mara katika Maandiko kuhusiana na maombi ya watu wa Mungu kuwa na ufanisi, kama jibu la toba ya watu wa Mungu.

Kumbuka, tuliangalia Yereemia 18:7-8. Hilo ni andiko muhimu ambapo Bwana anasema, "Nikisema kwamba nitaleta hukumu, na watu wakatubu, ndipo nitatubu," na

kinyume chake, “Nikiwatangaza watu kuwa wamebarikiwa, na watu wakaniacha, ndipo nitaleta hukumu badala ya baraka.” Sasa ni kweli tunaingia katika mjadala mgumu sana wa kitheolojia kuhusu jinsi ya kuelewa yote yanayoendelea hapo. Katika andiko hili hapa mkazo upo kwenye nafasi ya Musa kama mwombezi, si kwenye masuala ya kitheolojia ya ufahamu wa Mungu na ukuu wake. Kwa hivyo huo ni mjadala mwingine.

2. Yoeli 2:12 -- Nahamu

Nataka, kabla ya kuendelea, nikuelekeze kwenye andiko lingine, Yoeli 2:12 hadi 13, hapo una andiko linalofanana. Katika Yoeli 2:12 inasema, “Hata sasa,’ asema Bwana, ‘nirudieni mimi kwa mioyo yenu yote kwa kufunga, na kulia, na kuomboleza. Rarueni mioyo yenu, wala si mavazi yenu. Mrudieni Bwana, Mungu wenu, kwa maana yeye ni mwenye neema, na mwingi wa huruma, si mwepesi wa hasira, na mwingi wa upendo, naye hughairi mabaya.” Ni neno lile lile tena. “Hughairi [*naham*] na kuleta mabaya.” Kwa hivyo watu wanapomgeukia Bwana na kutubu, uhusiano kati ya Mungu na watu wake ni kwamba yeye ni mwenye neema, mvumilivu, na atasamehe. Hilo ni jambo la toba. Pia ni jambo la maombi ya maombezi.

Angalia Yakobo 5:16. Hilo ni kifungu kinachozungumzia maombi ambapo Yakobo anasema, “Kwa hiyo ungameni dhambi zenu ninyi kwa ninyi, mkaombeane, mpate kuponywa. Kuomba kwake mwenye haki kuna nguvu na kuna matokeo.” Kwa maneno yangu mwenyewe, Mungu amepanga kwa mamlaka yake yote ili aweze kutumia maombi ya watu kuleta matokeo kiasi kwamba bila maombi hayo nadhani ungeweza kusema yasingetokea. Kisha unasoma, “Eliya alikuwa mtu kama sisi. Aliomba kwa bidii mvua isinyeshe na mvua haikunyesha juu ya nchi kwa miaka mitatu na nusu. Aliomba tena, mbingu zikatoa mvua.” Kwa hivyo nadhani msisitizo hapa ni kwamba Mungu si mtu asiyeyumba. Ndiyo, Mungu habadiliki katika makusudi yake. Lakini pia ni mtu, na anaitikia toba na ni mwenye neema kwa watu wake na katika mfano huu kwa maombi ya Musa.

c. Musa Anarudi Kambini – Kutoka 32:15-24

1. Uharibifu wa Vibao vya Mawe

Tuendeleo na c, “Musa anarudi kambini – Kutoka 32:15-24.” Kuna vichwa viwili vidogo hapo, 1) “Uharibifu wa mbao za mawe” na 2) “Visingizio visivyo na maana vya Haruni.” Inashangaza kwamba mlimani, Musa ndiye mwombezi. Anaposhuka kutoka mlimani kuingia kambini, anaonyesha hasira yake kwa watu kwa sababu ya dhambi zao. Unaona, katika mstari wa 15, “Musa aligeuka na kushuka mlimani, akiwa na mbao mbili za Ushuhuda mikononi mwake. Zilikuwa zimeandikwa pande zote mbili, mbele na nyuma, mbao zilikuwa kazi ya Mungu, maandishi yalikuwa maandishi ya Mungu, yamechorwa kwenye mbao,” kama tulivyoona wiki iliyopita, kilichokuwa kwenye mbao hizo kilikuwa Amri Kumi. Lakini anaingia kambini, na unasoma katika Kutoka 32:19, “Musa alipokaribia kambini na kuona ndama na densi, hasira yake ikawaka, akazitupa mbao hizo mikononi mwake, akazivunja vipande vipande chini ya mlima.” Kwa hiyo Musa anashuka, anaona kinachoendelea na anavunja vibao.

Ukiangalia katika ukurasa wa 34 wa marejeo yako kuna aya hapo, iliyoandikwa na Gispen, katika Maoni ya Wanafunzi wa Biblia yaliyochapishwa na Zondervan.

Gispen anasema, “Mistari ya 15 na 16 ni ya mabano na inavutia umakini kwenye thamani kubwa ya mbao hizo mbili: zilikuwa zimefunikwa kabisa na maandishi, yaliyoandikwa na Mungu Mwenyewe.... Kauli hii ya mabano inaonyesha kwamba kuvunja kwa Musa mbao hizo kulikuwa na makosa: hata yeye, mpatanishi anayemwomba, alianguka dhambini. Ingekuwa ya kuvutia zaidi na ingeweka mkazo zaidi kwa Mungu kama Musa angewapa watu mbao hizo mbili pamoja na ndama wa dhahabu; hilo lingekuwa somo katika dini linganishi! Musa alikuwa amekiuka “kazi ya Mungu,” ambapo alikuwa na haki tu ya kuharibu kazi ya watu wenye dhambi!”

Sina uhakika kama Gispem yupo hapo. Ni pendekezo la kuvutia lakini maandishi yenyewe hayatoi maoni yoyote kuhusu usahihi au ubaya wa kile Musa alichofanya. Inaonekana kwangu kwamba kitendo cha Musa kilikuwa kitendo cha mfano. Israeli walikuwa wamevunja agano. Walikuwa wamevunja moja ya wajibu wa msingi, "Usifanye sanamu yoyote ya kuchonga." Walikuwa wamefanya hivyo. Inaonekana kama walikuwa wakielekea kwenye aina fulani ya wazo la kuchanganya ibada ya Mungu na aina za ibada ulizokuwa nazo miongoni mwa watu wa mataifa waliowazunguka. Huo ni ukiukaji wa agano. Kuvunjwa kwa mbao kuliashiria kuvunjwa kwa agano, angalau ndivyo ningesoma. Musa hakemewi kwa hilo. Bwana anamwambia tu, "Leta mbao mbili zaidi hapa" na anafanya tena.

2. Udhuru wa Haruni - Kutoka 32:21

Lakini kwa vyovyote vile, juu ya mlima Musa ndiye mwombezi; kambini anaonyesha hasira yake juu ya kile ambacho watu walikuwa wamefanya. Kisha anazungumza na Haruni, na anagundua katika sura ya 32 mstari wa 21, anamwambia Haruni, "Watu hawa walikufanyia nini, hata ukawaongoza katika dhambi kubwa hivi?" Kisha unapata jibu lisiloeleweka, ambapo Haruni anajaribu kujitetea, na anasema, "Unajua jinsi watu hawa wanavyoelekea kufanya maovu. Waliniambia, 'Tufanyie miungu itakayotutangulia.' Kuhusu huyu Musa aliyetutoa Misri, hatujui kilichompata.' Kwa hiyo nikawaambia, 'Yeyote aliye na vito vya dhahabu, avivue.' Kisha wakanipa dhahabu, nami nikavitupa motoni, na ndama huyu akatoka!" Huwezi kujizuia kutabasamu unaposoma hilo, kwa sababu ni dhahiri kwamba anajaribu kuepuka jukumu hilo. Haikutokea hivyo. Ukilinganisha, Haruni anasema nini hapo. Rudi kwenye mstari wa 4, "Alichukua walichokuwa wamemkabidhi, akatengeneza sanamu ya kusubu katika umbo la ndama, akaitengeneza kwa kifaa cha kuchonga!" Kwa hivyo Haruni alihusika zaidi katika hilo kuliko alivyomjulisha Musa wakati huo.

Ukienda kwenye Kumbukumbu la Torati 9, huku Musa akitafakari hili baadaye, anazungumzia jambo ambalo halijatajwa katika Kutoka 32. Katika Kumbukumbu la

Torati 9:20, anasema, “Bwana alikasirika sana na Haruni hata akamwangamiza. Lakini wakati huo nilimwombea Haruni pia. Pia nilichukua kitu hicho chenye dhambi kutoka kwako, ndama uliyemfanya, nikakiteketeza motoni.” Kwa hiyo Musa pia alimwombea Haruni, naye Bwana akageuza hasira yake kutoka kwa Haruni pia.

Musa mwenyewe hajibu visingizio visivyo na maana vya Haruni, labda akiwa amevurugwa na kile kilichokuwa kikiendelea kambini, kwa sababu mstari unaofuata, sura ya 32 mstari wa 25, Musa aliambiwa kwamba watu walikuwa wakikimbia na kwamba Haruni alikuwa amewaacha watoke nje ya udhibiti, kwa hiyo akasimama mlangoni pa kambi na kusema, “Yeyote aliye upande wa Bwana na aje kwangu,” na Walawi wote wakakusanyika kwake.”

3. Kisasi kwa Watu – Kutoka 32:25-29

Hilo linatuleta kwenye d katika muhtasari wako, “Kisasi kwa watu – Kutoka 32:25-29.” Musa anapotoa changamoto hiyo, “Yeyote aliye upande wa Yahweh,” na Walawi wanajibu, anawaambia anachotaka wafanye. Anasema, “Bwana, Mungu wa Israeli, asema hivi, ‘Kila mtu na ajifunge upanga wake ubavuni mwake, na apite huku na huko kambini kutoka upande mmoja hadi mwingine, kila mtu amue rafiki yake na jirani yake.’ Walawi walifanya kama Musa alivyoamuru, na siku hiyo watu wapatao elfu tatu wakafa. Kisha Musa akasema, ‘Ninyi [kwa Walawi] mmetengwa kwa Bwana leo, kwa sababu mlikuwa kinyume na wana wenu na ndugu zenu, naye amewabariki ninyi leo.’

Kwa hivyo Musa anawaita wale walio upande wa Bwana waje kwake, na Walawi wanaitikia. Anawaambia waende kambini na kuwaua wale waliokuwa wakishiriki katika ibada hii ya sanamu; bila kujali uhusiano. Kama mtu huyo alikuwa kaka, baba, au jamaa, au rafiki, chochote kile, haikujalisha. Watu elfu tatu waliuawa. Sasa aina hii ya kitendo cha ukatili wakati mwingine ni vigumu kwetu kuelewa na kukubali. Kwa watu wengi hii ni pingamizi dhidi ya Mungu wa Agano la Kale. Lakini ni wazi hapa ni kitu kinachohitajika na Mungu. Katika muktadha huo, kusudi ndilo linalosisitizwa: uzito wa amri za Mungu kwa watu, hasa katika sheria hiyo ya msingi. Sheria hiyo ilipaswa

kufuatwa. Huu ndio mwanzo wa maisha ya Israeli kama watu wa agano la Mungu. Wakianza kwa njia inayoonyesha aina hii ya mwenendo, haitachukua muda mrefu kabla ya kurudi moja kwa moja kwenye upagani, upagani, kama watu ambao walipaswa kukaa nao. Kwa hivyo nadhani unaweza kusema hili ni suala ambalo linahusiana sana na uwepo wa Israeli kama watu wa agano la Mungu. Walikuwa kwake taifa takatifu - lililotengwa na watu wengine wote; ufalme wa makuhani - watu wake wa thamani.

4. Walawi: Cruse (Mwa. 49:7) Waligeuzwa kuwa Baraka. "Baraka" ni nini hasa, katika mstari wa 29, haijaandikwa hapa. Ninaweza kusema kuna tatizo la tafsiri katika mstari wa 29 pia, lakini inaonekana kwangu kwamba kinachoendelea hapa ni kwamba Walawi wamegeuza laana ya baba yao Yakobo kwa kuitikia mwaliko huu kutoka kwa Musa wa kuja kusimama pamoja naye na Bwana. Waligeuza laana hiyo kuwa baraka. Ukirudi kwenye Mwanzo 49:7, una katika Mwanzo 49 baraka ambazo Yakobo anampa kila mmoja wa wanawe. Na katika mstari wa 5, una marejeleo ya Simeoni na Lawi. Mstari wa 5 unasema, "Simeoni na Lawi ni ndugu - panga zao ni silaha za jeuri. Nisiingie barazani mwao, nisiijiunge na kusanyiko lao, kwa maana wamewaua watu kwa hasira yao, na kukata mishipa ya ng'ombe wapendavyo. Hasira yao na ilaaniwe; kali sana, ghadhabu yao ni kali sana! Nitawatawanya katika Yakobo, nitawatawanya katika Israeli." Naam, hilo lingekuwa kweli kwa Simeoni na Lawi. Hakuna mtu ambaye angekuwa na eneo la kabila, na hakuna hata mmoja wao aliyefanya hivyo. Simeoni alikuwa amezama katika Yuda. Lawi hakuwahi kupata mgao wowote wa eneo la kabila; badala yake walipata miji ya Walawi. Na hiyo ndiyo laana iliyowekwa juu ya Walawi.

Ukienda kwenye Hesabu 3:6-13, hapo unasoma, "Bwana akamwambia Musa, 'Ilete kabila la Lawi, ukawaweke kwa Haruni kuhani, wapate kumsaidia. Watatekeleza wajibu wao kwa ajili yake, na kwa ajili ya jumuiya yote katika hema ya kukutania, kwa kufanya kazi ya hema. Watatunza vyombo vyote vya hema ya kukutania, wakitimiza wajibu wa Waisraeli kwa kufanya kazi ya hema. Wape Haruni na wanawe Walawi; hao ndio Waisraeli watakaopewa kikamilifu kwake. Wateue Haruni na wanawe watumike kama makuhani, mtu mwingine yeyote atakayekaribia patakatifu atauawa.' Bwana pia

akamwambia Musa, ‘Nimewachukua Walawi kutoka miongoni mwa Waisraeli badala ya wazaliwa wa kwanza wa kiume wa kila mwanamke wa Israeli. Walawi ni wangu, kwa maana wazaliwa wa kwanza wote ni wangu. Nilipowaua wazaliwa wa kwanza wote wa Misri, nilijitengenezea wazaliwa wa kwanza wote wa Israeli, wa mwanadamu au wa mnyama. Watakuwa wangu.’” Walawi walipaswa kuwakilisha wazaliwa wa kwanza na walipewa jukumu la kutekeleza majukumu yote yanayohusiana na kazi katika hema ya kukutania, na hatimaye katika hekalu. Kwa hivyo Walawi wanateuliwa kutumikia patakatifu badala ya wazaliwa wa kwanza. Inaonekana kwangu kwamba ni tukio hili lililotoa msingi wa mabadiliko kwa Lawi kutoka kulaaniwa hadi kubarikiwa kwa sababu walisimama na Musa wakati wa tukio la ndama wa dhahabu.

e. Maombezi Zaidi - Kutoka 32:30-33:23

1. Kufutwa

Hoja ndogo kwenye muhtasari wako ni, “Maombezi Zaidi – Kutoka 32:30-33:23.” Tunasoma katika mstari wa 30, “Siku iliyofuata Musa akawaambia watu, ‘Mmetenda dhambi kubwa. Lakini sasa nitapanda kwenda kwa Bwana, labda naweza kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi yenu.’” Watu labda walikuwa wakiomboleza kwa ajili ya wale waliouawa, bila shaka wakivutiwa na uzito wa dhambi yao. Sasa Musa anasema tena, atamwendea Bwana kama mwombezi wao – mwakilishi wao. Na angalia jinsi anavyosema, “Labda naweza kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi yenu.”

Kwa hivyo anarudi nyuma na tunasoma katika sura ya 32 mstari wa 31, “Watu hawa wametenda dhambi kubwa sana! Walijifanyia miungu ya dhahabu.” Lakini kisha anatoa pendekezo hili la ajabu katika mstari wa 32, “Lakini sasa, tafadhali, wasamehe dhambi yao.” Nadhani inaweza kutafsiriwa vyema: “Lakini sasa, ikiwa utawasamehe dhambi yao,” na kisha tupu ambapo unapaswa kutoa “mema.” “Lakini ikiwa sivyo, basi unifute katika kitabu ulichoandika.” Kauli hiyo ya Musa inafanana sana na ile ya Paulo katika Warumi 9:3. Paulo anasema, “Laiti mimi mwenyewe ningekatiliwa mbali na Kristo kwa ajili ya ndugu zangu, wale wa kabila langu, watu wa Israeli.” Ni roho ile ile ambayo Musa alikuwa nayo hapa. Swali ni, anapendekeza nini? “Kitabu hiki

ulichoandika” ni nini? Maoni yamegawanyika kuhusu hilo miongoni mwa watoa maoni. “Tafadhali wasamehe dhambi zao, lakini ikiwa sivyo, futa jina langu kutoka katika kitabu ulichoandika.” Je, kitabu hicho ni Kitabu cha Walio Hai? Kwa maneno mengine, je, Musa anasema, “Niache nife”? Nadhani hilo linawezekana. Lakini tafsiri nyingine ambayo wengine wanabishana nayo, ni kitabu cha Waliokombolewa. Nadhani hiyo inawezekana zaidi. Kwa sababu basi hiyo inazua maswali zaidi ya kitheolojia: unawezaje kufutwa kutoka katika kitabu cha Waliokombolewa? Vipi kuhusu wazo la usalama wa milele? Lakini inaonekana kwangu kwamba kile Musa anachopendekeza ni kwamba achukue adhabu ya watu hawa kwa kufutwa kutoka miongoni mwa wale waliokombolewa, ili waweze kuwekwa huru kutokana na hukumu zaidi ya Mungu juu yao.

Ukiangalia nukuu zako, kuna mambo kadhaa hapa, angalia juu ya ukurasa wa 37. Hii inatoka kwa Gispén tena. Anasema, “Katika mstari wa 33, Bwana anasema kwamba haikuwezekana kwake kukubali ofa ambayo Musa alitoa katika mstari wa 32.” Musa anasema katika mstari wa 32, “Lakini sasa, ikiwa utawasamehe dhambi yao, vema, lakini ikiwa sivyo, basi nifute mimi katika kitabu ulichoandika.” Bwana akamjibu Musa, ‘Yeyote aliyenitendea dhambi nitamfuta katika kitabu changu. Sasa nenda ukawaongoze watu.’” Kama Gispén asemavyo, “Kufutwa katika kitabu chake hakutegemei mapenzi ya mtu yeyote, bali kwake yeye pekee. Na huwaadhibu wale tu waliomtendea dhambi, bila upendeleo wa watu. Bwana hakusema kwamba alifanya hivi kila wakati; alimkata Musa tu katika jaribio lake la kumshawishi Bwana amfute katika kitabu. Musa pia alimtendea dhambi Bwana, na Bwana hakumwangamiza. Lazima tuone mstari huu katika muktadha wa Biblia nzima, ambayo baadaye inafunua zaidi kuhusu kitabu hiki na kuhusu amri ya Bwana ya kuchagua. Hata hivyo, pendekezo la Musa lilikuwa na athari, kama mstari wa 34 unavyoonyesha. Aliambiwa aende akawaongoze watu hadi Kanaani.”

Ukienda kwenye ukurasa wa 36 wa marejeo yako, kuna aya kadhaa zilizoandikwa na John Calvin. Sitaki kuchukua muda kusoma yote, lakini nenda kwenye aya ya pili, ambapo anatoa maoni kuhusu mstari wa 33, “Yeyote aliyenitendea dhambi, nitamfuta.” Hapa kuna maoni ya Calvin kuhusu hilo, “Kwa maneno haya Mungu hujirekebisha

kulingana na ufahamu wa akili ya mwanadamu, anaposema, 'Nitamfuta yeye;' kwa maana wanafiki hufanya ungamo la uwongo la jina lake, kiasi kwamba hawahesabiwi kuwa wageni, hadi Mungu awakatae waziwazi: na hivyo kukataliwa kwao dhahiri kunaitwa kufutwa.”

Sasa, ukirudi kwenye mistari michache ya kwanza ya aya iliyotangulia, Calvin anasema, “Kwa ‘kitabu,’ ambacho Mungu anasema kuwa ameandika wateule wake, lazima kieleweke, kistiari, amri yake.” Kwa maneno mengine, anaiona kama sitiari ya amri ya Mungu. Acha nisome zaidi, “Lakini usemi ambao Musa anatumia, akiomba kufutwa kutoka kwa idadi ya wacha Mungu, si sahihi, kwani haiwezi kuwa kwamba mtu ambaye amechaguliwa mara moja alaaniwe; Na wale wapumbavu,” – huu ndio aina ya lugha unayoipata mara nyingi katika Calvin na zaidi katika Luther kuliko Calvin – “ambao, kwa msingi huu, hupindua, kadiri wawezavyo, kifungu kikuu cha imani yetu kuhusu kuamuliwa milele kwa Mungu, na hivyo kuonyesha uovu wao si chini ya ujinga wao. Daudi anatumia misemo miwili kwa maana ile ile, ‘kufutwa,’ na ‘haijaandikwa.’ 'Wafutwe kutoka katika kitabu cha walio hai wala wasiandikwe pamoja na wenye haki,' Zaburi 69:28. Kwa hivyo hatuwezi kuhitimisha mabadiliko yoyote katika shauri la Mungu, lakini kifungu hiki kinaonekana wazi kwamba waliokataliwa, ambao kwa muda fulani wanahesabiwa miongoni mwa idadi ya wateule, si wa mwili wa Kanisa. Hivyo orodha ya siri, ambayo wateule wameandikwa, inalinganishwa na Ezeieli na ukiri huo wa nje, ambao mara nyingi ni wa udanganyifu. Kwa hivyo, kwa haki, Kristo anawaagiza wanafunzi wake wafurahi, 'kwa sababu majina yao yameandikwa mbinguni.'

Katika nukuu yako, ukirudi ukurasa wa 34, chini ya ukurasa, utaona Berkouwer, *Uchaguzi wa Kimungu* . Kuna maoni kadhaa kuhusu Kitabu hiki cha Uzima kama kinavyoeleweka katika Agano Jipya. Sitasoma Berkouwer yote, lakini juu ya ukurasa wa 36, aya yake ya mwisho, ambapo Berkouwer anasema, "Kitabu cha Uzima kimeunganishwa na furaha kubwa (Luka 10:20), pamoja na huduma ya injili (Wafilipi 4:3), na kwa faraja katikati ya hofu kubwa. 'Katika Agano Jipya Kitabu cha Uzima kinakuwa bila imani ya hatima, kinakuwa usemi wa uhakika wa wokovu kwa watoto wa Mungu wanaojijua wamechaguliwa milele kwa sababu wana msingi wao wa milele

katika ushauri wa Mungu wa neema." Inaonekana kwangu, katika vifungu vyote ambapo tuna marejeleo ya kitabu hiki, kile kinachohusika hasa ni kwamba hiki ni kitu kinachompa furaha na uhakika na uhakika kwa mwamini.

Kwa hivyo tunaporudi kwenye andiko hili, Musa anatoa pendekezo hili, Bwana hasemi kwamba hili linawezekana au haliwezekani; anasema, ni juu yangu, "Nitamfuta," katika mstari wa 33, "yeyote aliyenitendea dhambi atamfuta katika kitabu changu." Lakini kisha anamwambia Musa, "Nenda ukawaongoze watu hadi mahali nilipozungumzia." Kwa hivyo anampa Musa kazi ya kuwaongoza watu; hajibu moja kwa moja pendekezo lake, lakini anasema kufuta kutoka katika kitabu ni juu yake mwenyewe.

2. Musa Akiongoza na Kuwafukuza Wakazi wa Nchi Mara tu anapomwambia Musa katika sura ya 32 mstari wa 34, aende akawaongoze watu, wazo lingine linaletwa hapa ambalo ni muhimu sana. Anasema, "Nenda uwaongoze watu hawa hadi mahali nilipozungumzia, na malaika wangu atakutangulia. Hata hivyo, wakati utakapofika wa mimi kuwaadhibu, nitawaadhibu kwa dhambi zao." Anasema, "Malaika wangu atakutangulia," na unapoingia katika sura inayofuata, katika 33:2, ambayo imefafanuliwa zaidi. Anasema, "Nitatuma malaika mbele yako, na kuwafukuza Wakanaani, Waamori, Wahiti, Waperizi, Wahivi na Wayebusi; nendeni mpaka nchi ya maziwa na asali." Lakini huu ndio umuhimu wa malaika huyo: Nitatuma malaika mbele yako, lakini sitakwenda pamoja nawe! Kutoka 33:3, "Kwa sababu ninyi ni watu wenye shingo ngumu, nami nitawaangamiza njiani." Umesoma katika sura ya 32 mstari wa 35 kwamba walipigwa na tauni, hiyo ilikuwa adhabu yao, lakini anasema, "Sasa nendeni mpaka nchi ya Kanaani, nami nitamtuma malaika wangu, lakini mimi mwenyewe sitakwenda pamoja nawe." Hilo linakuwa suala katika sehemu iliyobaki ya sura ya 33. 3. Kutoka

33:7 – Mungu Anawaongoza Israeli, Si Malaika na Maskani na Hema ya

Mkutano

Kuna jambo la mabano hapa, nataka kutoa maoni machache, kabla hatujafuatilia maendeleo ya Bwana akisema, “Malaika atakwenda pamoja nanyi, mimi mwenyewe sitakwenda;” jambo ambalo linamfanya Musa aombe zaidi, na tena Bwana anajuta, na kusema uwepo wake mwenyewe utakuwa pamoja nao. Lakini kabla ya kufika huko, angalia Kutoka 33:7. Imezua mjadala mwingi. Tunasoma, “Sasa Musa alikuwa akitengeneza hema, [au alikuwa akichukua hema], na kulitundika nje ya kambi mbali kidogo, akiiita ‘hema ya kukutania.’ Mtu yeyote aliyeuliza kwa Bwana angeenda kwenye hema ya kukutania nje ya kambi.” Nataka kutoa maoni machache kuhusu marejeleo hayo ya hema ya kukutania katika Kutoka 33:7.

Wasomi wakosoaji wameunda mstari huu kwa wingi, na wanaona tofauti kati ya kile walichokiona kama hema ya kukutania ya zamani, ambayo kulingana nao ni sehemu ya chanzo cha E na chanzo cha E ni maskani. Kulingana na nadharia ya ukosoaji wa kawaida, hakukuwa na maskani katika kipindi cha jangwani, wakati wa Musa. Ukichora ratiba, bila shaka, chanzo cha E kilikuwa karibu 850 au 950 KK. Chanzo cha P kilikuwa karibu 450 KK. Musa amerudi 1200 hadi 1400 KK. Wakosoaji wanasema wakati wa Musa hakukuwa na maskani. Nyenzo zote zinazoelezea kwa undani jinsi maskani ilivyopaswa kujengwa, na jinsi ilivyoanzishwa, wanasema kwamba yote hayo ni nyenzo za hati za P za kuchelewa, baada ya uhamisho. Inaonyesha kile waandishi wa makuhani walikuwa wakifanya wakichukua hekalu na muundo wake na vipengele vya mahali patakatifu, madhabahu, meza ya mkate wa wonyesho, na mambo hayo yote, na kuionyesha tena katika wakati wa Musa. Kwa hivyo maelezo ya hema ni makadirio tu katika kipindi hicho cha awali kutoka kipindi cha mwisho cha wakati kutoka nyakati za uhamisho, lakini ukweli ni kwamba hema lenyewe, wangesema, halijawahi kuwepo. Na unachopata katika mstari huu wa 7 wa sura ya 33 ni maelezo ya E ya hema na maelezo ya kina ni maelezo ya hati ya P. Kwa hivyo una vyanzo hivi viwili, na hivyo maelezo mawili tofauti ya hema. hema lenyewe halikuwa la kihistoria - halijawahi kuwepo.

4. Kwenye hema Sasa, kwa nini hema ilijengwa? Katika hatua hii ya wakati, haikuwa imeunganishwa bado. Ni hadi Kutoka 35:1 na inayofuata, hadi 35:9, ambapo hema ilijengwa kweli. Hakukuwa na hema wakati wa tukio la Ndama wa Dhahabu.

Unapoangalia lugha inayotumika kutaja hema, unapata maneno mbalimbali. Moja ni neno la Kiebrania la hema - *ohel* . Linalojulikana zaidi ni *mishkan* . Linatokana na neno la msingi *shakan*, "kukaa." *Mishakan* ni nomino kutoka kwa umbo la kitenzi *shakan* . Inakamata wazo kwamba Mungu anataka kukaa kati ya watu wake, Israeli; kukaa, katika hema.

Jina lingine ni lile ulilo nalo katika Kutoka 33:7, *ohel moed* – “hema ya kukutania.” Inashangaza kwamba katika Toleo la King James, “hema ya kukutania,” *ohel moed* ilitafsiriwa “hema ya kukutania.” Kwa maneno mengine, *moed* imetafsiriwa, “kusanyiko.” Neno *moed* linamaanisha tu “kukutana.” Ni hema ya kukutania kati ya Mungu na Musa. Sio hema ya kukutania ya watu pamoja kama shirika. Kwa maneno mengine, “Hema ya Kukutania” inatoa wazo potofu kuhusu kile ambacho jina hili linaelezea. Jina lingine ambalo wakati mwingine hutumika ni *mishkan haedut* – Hema ya Ushuhuda.

Hata hivyo, ili kurudi kwenye mstari huu wa 7, ambapo una lebo hiyo ya tatu, iko pale kwenye slaidi ya 30, *ohel moed* ; maelezo hayo yanatokea kuhusiana na maskani. Ukirudi kwenye Kutoka 27:21, ambapo maagizo yanatolewa kwa ajili ya ujenzi wa maskani, unasoma, “Katika hema ya kukutania, nje ya pazia,” yaani, mbele ya ushuhuda, “Haruni na wanawe wangeweka taa zikiwaka mbele za Bwana.” Hema ya kukutania kuna *ohel moed* , kama ilivyo katika 33:7. Kwa hivyo inaonekana kwamba Musa alichukua jina la maskani, *ohel moed* na kuliweka kwenye hema alilolisimika nje ya kambi, ambapo angekutana na Mungu. Nadhani hilo limewafanya wengine wafikiri, ukipata mkanganyiko huu, unao hapa ukimaanisha maskani. Sio heshima kwa “hema,” kama wengine wanavyoweza kusema, ni marejeleo tu ya hema ambayo Musa aliisimamisha nje ya kambi, ambapo alienda kuwaomba watu na kupokea neno la Bwana kwa ajili yao. Kwa hivyo unasoma katika Kutoka 33:7 na kufuatia, “Basi Musa alikuwa akichukua hema na kulisimamisha nje ya kambi, mbali kidogo, akiiita ‘hema ya kukutania.’ Mtu

yeyote aliyemwuliza Bwana angeenda kwenye hema ya kukutania nje ya kambi. Na kila mara Musa alipotoka kwenda kwenye hema, watu wote walisimama na kusimama mlangoni pa hema zao, wakimtaazama Musa hata alipoingia kwenye hema. Musa alipoingia ndani ya hema, nguzo ya wingu ilishuka na kukaa mlangoni, huku Bwana akisema na Musa. Kila mara watu walipoiona nguzo ya wingu imesimama mlangoni pa hema, wote walisimama na kuabudu, kila mtu mlangoni pa hema yake. Bwana angesema na Musa ana kwa ana, kama vile mtu anavyozungumza na rafiki yake. Kisha Musa angerudi kambini, lakini msaidizi wake kijana YOSHUA mwana wa Nuni hakutoka hemani.”

5. Uwepo wa Mungu Kwa hivyo kuna marejeleo haya ya hema hii ambapo Musa alizungumza na Mungu nje ya kambi. Sio maskani, nadharia hizi zote za ukosoaji wa chanzo hazieleweki kabisa kuhusu mengi yanayoendelea hapa. Kwa hivyo Musa anafanya nini huko nje kwenye hema hilo? Kutoka 33:12, Musa alisema, “Wewe [Bwana] umekuwa ukiniambia, ‘Waongoze watu hawa,’ lakini hukunijulisha utakayemtuma pamoja nami. Umesema, ‘Ninakujua kwa jina lako, umepata kibali kwangu.’ Kama unanipenda, nifundishe njia zako, ili nikujue na kuendelea kupata kibali kwako. Kumbuka kwamba taifa hili ni watu wako.’ Bwana akajibu,” na nadhani kuna swali la tafsiri hapa; Nadhani hili ni swali la kuuliza. Biblia ya NIV inasema, “Uwepo wangu utakwenda nawe nami nitakupa raha.” Nadhani hilo ni swali la kuuliza: “Je, uwepo wangu utakwenda nawe? Nami nitakupa raha?” Katika sura ya 33 mstari wa 15 Musa anamjibu, “Ikiwa uwepo wako hauendi pamoja nasi, usitoe kutoka kwako.” Unaona, hilo ndilo suala hilo. Je, Bwana ataenda na watu wake kutoka hapa zaidi katika safari zao, au ni malaika atakayeandamana nao, kurudi kwenye Kutoka 32:34 na 33:2 na kufuatia? Kwa hivyo katika sura ya 33 mstari wa 17, Bwana anajuta tena, “Bwana akamwambia Musa, ‘Nitafanya neno lile lile uliloomba, kwa sababu nimependezwa nawe, nami nakujua kwa jina lako.’” Kwa hivyo Bwana anajuta tena, na uwepo wake utaenda nao wanapoendelea na safari yao.

f. Agano Linalofanywa Upya – Kutoka 34 – Dekalojia ya Kitamaduni (?) Tuendeleo kwenye f, “Agano Linalofanywa Upya – Kutoka 34.” Unaingia katika swali la nadharia za ukosoaji tena na sura ya 34. Sura ya 34 wakati mwingine, ni kile wanachokiita “Dekalojia ya Kitamaduni.” Nadharia ni kwamba katika Kutoka 20, ambapo una Amri Kumi, hiyo ndiyo chanzo cha E. Kutoka 34, ambapo una “Dekalojia ya Kitamaduni,” hiyo ndiyo chanzo cha J kulingana na wakosoaji wa chanzo. Kwa hivyo tena una Amri Kumi mbili; una Amri Kumi za Kutoka 20 na una Amri Kumi za Kutoka 34. Amri Kumi za Kutoka 34 inasemekana kuwa chanzo J, na Amri Kumi za Kutoka 20 inasemekana kuwa chanzo E.

Ukiangalia chini kupitia Kutoka 34, unaweza kuchagua amri kadhaa ambazo ziko katika mfumo wa Amri Kumi za Kutoka 20. Kwa mfano, angalia mstari wa 14, “Usimwabudu mungu mwingine yeyote. Kwa maana Bwana, ambaye jina lake ni Wivu, ni Mungu mwenye wivu.” Mstari wa 17, “Usifanye sanamu za kusubu.” Mstari wa 18, “Shiriki sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu.” Mstari wa 21, “Utafanya kazi siku sita, siku ya saba utapumzika.” Mstari wa 22, “Shiriki sikukuu ya majuma.” Mstari wa 25, “Usimtoe damu ya dhabihu.” Mstari wa 26, “Leteni matunda ya kwanza yaliyo bora.” Mstari wa 26b, “Usimpike mwana-mbuzi katika maziwa ya mama yake.”

Kwa hivyo unapitia, na unaona amri za "fanya hivi, usifanye vile." Unajaribu kuchagua kumi kati yao ili kupata Dekalojia na hilo linazidi kuwa gumu. Kwa hivyo unachoona ni kwamba, msisitizo wa sura hii uko kwenye ibada ya sherehe. Hizi ni amri zinazohusiana na jinsi Israeli wanavyopaswa kumwabudu Bwana. Sababu ya kuwa na aina hiyo ya msisitizo hapa ni kwamba Israeli wamevunja agano na dhambi katika eneo hilo maalum la utunzaji wao wa kidini. Wametengeneza sanamu hii. Kwa hivyo Bwana anawapa kanuni hizi za ziada kuhusu ibada baada ya tukio la Ndama wa Dhahabu. Hii kwa njia fulani inabadilisha ukweli huo. Hii si toleo jipya la Amri Kumi. Haibadilishi ukweli kwamba wakati mbao mpya zinapoandikwa tena kwa kidole cha Mungu ni kitu kile kile kilichokuwa kwenye kwanza - Amri Kumi za Kutoka 20. Kwa kweli, unaona katika mstari wa kwanza wa sura ya 34, Bwana anasema, "Toa mbao za mawe kama zile za kwanza. Nitaandika juu yake maneno yaliyokuwa kwenye kibao cha kwanza." Kwa

hivyo Musa alifanya hivyo. Mwishoni mwa kipindi hiki, unasoma katika mstari wa 28, “Yeye,” yaani, Mungu, “aliandika kwenye mbao maneno ya agano – Amri Kumi.”

1. Uso na Pembe za Musa – Vulgate Kwa hivyo katika Kutoka 34 una Agano Lililofanywa Upya kwa nyenzo hii ya ziada iliyotolewa kwa Israeli. Hilo linalenga jinsi Bwana anavyotaka wamwabudu yeye mwenyewe. Unasoma mwishoni mwa sura, “Musa aliposhuka kutoka Mlima Sinai akiwa na mbao mbili za Ushuhuda mikononi mwake,” hii ni sura ya 34 mstari wa 29, NIV inasema, “Hakujua kwamba uso wake ulikuwa unang’aa kwa sababu alikuwa amezungumza na Bwana. Haruni na Waisraeli wote walipomwona Musa, uso wake ulikuwa unang’aa, nao waliogopa kumkaribia.” Na unasoma katika mstari wa 33, aliweka pazia juu ya uso wake. Vulgate ya Kilatini inatafsiri Kutoka 33:29b, “Hakujua kwamba uso wake ulikuwa unang’aa” kama “hakujua kwamba uso wake ulikuwa na pembe.” Sababu ya hilo ni kwamba kuna kitenzi “*qaran*,” kinachomaanisha “kutuma miale.” Kuna nomino yenye umbo la *qeren* iliyojengwa kutokana na mzizi huo huo unaomaanisha “pembe.” Maandishi ya asili hayakuwa na vokali. Jerome alipokuwa akitafsiri Kiebrania hadi Kilatini, alichukua mzizi huu wa *keren* ambao, unamaanisha “pembe” akiutafsiri “Musa hakujua kwamba uso wake ulikuwa na pembe.”

Hapa kuna ukweli wa kuvutia lakini si muhimu; Sikujua hilo hadi miaka ya 1960, nilikuwa Roma na niliingia katika kanisa kuu linaloitwa "Minyororo ya Mtakatifu Petro." Katika kanisa kuu madhabahuni kuna sanduku hili la zamani ambalo lina minyororo ambayo ilidhaniwa kumfunga Petro alipokuwa gerezani. Ukisimama, ukiangalia madhabahu hiyo upande wa kulia, upande wa mbele wa kanisa, kuna sanamu kubwa iliyotengenezwa na Michelangelo: Musa, ikiwa na vidonge vya mawe. Ni kipande kikubwa cha sanamu. Inavutia sana; inavutia zaidi kuliko minyororo ya Petro. Lakini jambo la kuchekesha ni kwamba, Musa ana pembe hizi zinazotoka kwenye paji la uso wake. Nakumbuka nikiangalia hilo na sikuwa na wazo lolote kwa nini Michelangelo angemchonga Musa na kumwekea pembe. Namaanisha, kwa kawaida ungefikiria pembe juu ya Shetani. Niliangalia hilo baadaye, na nikagundua kuwa linatokana na maandishi

haya. Michelangelo alikuwa akisoma Vulgate ya Kilatini, na maandishi, “Alishuka mlimani, na hakujua uso wake ulikuwa na pembe!” Kwa hivyo akatengeneza sanamu ya Musa yenye pembe. Ukipata nafasi ya kusafiri hadi Roma - ni sanamu ya ajabu - basi utajua ni kwa nini Musa alikuwa na pembe. Unaweza pia kuiona katika michoro mingine; michoro mingine ya zamani inamchora Musa akiwa na pembe.

5. Hema la Kukutania Linajengwa - Kutoka 35-39

Tuendeleo hadi 5, "Hema imejengwa." Sasa kwa kuwa agano limeanzishwa tena, Musa alikuwa amejipanga kutekeleza maagizo aliyokuwa amepewa katika Kutoka 25 hadi 31. Inavutia unapona muundo wa kitabu. Katika sura ya 25 hadi 31, Musa alipewa maagizo kuhusu jinsi ya kujenga Hema. Katika sura ya 35 hadi 39, anaanza kujenga Hema. Kwa hivyo una maagizo ya kujenga, na una maelezo ya jengo halisi. Kati ya hayo, kama kukatizwa kwa mfuatano huo, una sura ya 32 hadi 34, ambayo ni tukio la Ndama wa Dhahabu. Tukio la Ndama wa Dhahabu lilikuwa aina ya njia ya kibinadamu ya Israeli inayoonekana kubuniwa ili kuhakikisha uwepo wa Bwana, na hilo linapingana na njia iliyokusudiwa kimungu ambayo Mungu alitaka watu wake waitoe kwa ajili ya uwepo wake.

Unakumbuka maagizo hayo kuhusu kujenga Hema, maagizo hayo yaliisha, ukirudi huko hadi mwisho wa sura ya 31, ukiwa na amri kuhusu Sabato. Katika 31:12, nilitoa maoni kuhusu hilo. “Fanyeni kazi siku sita, siku ya saba ni ya Bwana, hakuna kazi itakayofanywa.” Kisha unapata kipindi hicho cha kati cha sura ya 32 hadi 34. Unapoanza sura ya 35, inaanza na nini? Utambuzi wa Sabato, anarudi nyuma na kuisitiza tena Sabato. “Musa akakusanya jumuiya yote ya Waisraeli. Haya ndiyo mambo ambayo Bwana anawaamuru myafanye. Kwa siku sita kazi itafanywa, siku ya saba itakuwa takatifu.” Kwa hivyo anasisitiza tena hilo. Tunaweza kutazama ujenzi wa Hema kama mpango wa uwepo wa Bwana katikati ya watu wake kama vile alivyokuwa Sinai. Katika Sinai, anashuka kutoka mlimani, anatoa neno lake, Musa anawapa watu neno la Mungu. Maskani kweli ni aina ya Sinai inayoweza kusogea, kwa sababu Waisraeli wanapoanza

safari, baada ya ujenzi wa maskani, Bwana atatembea nao. Lakini uwepo wake utakuwa katikati yao kila wakati. Kwa hivyo kazi hiyo ya ujenzi wa maskani sasa inaanza.

a. Historia ya Tafsiri ya Maskani Kabla ya kuendelea mbele, sitapitia sura hizi na kutoa maoni juu yake, lakini nilitaka kutoa maoni ya jumla kuhusu historia ya tafsiri ya maskani. Maskani imekuwa mada ya tafsiri nyingi za kubahatisha na, labda, isiyowajibika. Katika historia ya tafsiri yake, aina mbalimbali za maana za mfano zimependekezwa kwa maskani. Rudi hata kwenye baadhi ya tafsiri za Kiyahudi, Philo wa Alexandria, ambaye alikuwa mfafanuzi wa Kiyahudi. Alikuwa mfano sana katika njia yake ya tafsiri na akasema kwamba maskani iliwakilisha muundo wa ulimwengu. Ua wa nje unawakilisha dunia, Mahali Patakatifu - mbingu, meza yenye mikate kumi na miwili ya wonyesho, inawakilisha mwaka wenye miezi 12, kinara cha taa cha dhahabu chenye matawi saba kinawakilisha sayari saba. Sina uhakika tunafanya nini sasa kwa kuwa tuna sayari zaidi ya saba. Kitani cha zambarau, bluu na nyekundu kinawakilisha elementi, na kadhalika. Kwa hivyo huo ni mfano mmoja.

Wengine wameona hema ya kukutania ikimwonyesha mwanadamu kwa mfano wa Mungu. Patakatifu pa Patakatifu ni roho ya mwanadamu - ni kitovu. Mahali Patakatifu ni roho, ambapo kuna kinara cha taa chenye taa saba, yaani, aina mbalimbali za uelewa, utambuzi, maarifa na dhana. Ua wa Nje ni mwili, ulio wazi kwa kila mtu, ili kila mtu aweze kuona ni nini na jinsi unavyofanya kazi.

Kwa hivyo aina hizi za tafsiri za kubahatisha ni za kawaida sana. Unapopita zaidi ya kutazama maskani kwa ujumla, ishara ya kitu cha aina hiyo, kumekuwa na wafafanuzi wengine wengi ambao huchukua rangi zote, vifaa, aina za chuma, na kupata umuhimu katika rangi; kupata umuhimu katika metali.

b. Ushauri wa Faibairn kuhusu Kutafsiri Ishara ya Maskani Ukiangalia marejeo yako ukurasa wa 38, na kuendelea 39, nadhani nitachukua muda kusoma hili, kwa sababu nadhani linaingia kwenye suala hilo. Hii ni kutoka kwa *The Typology of Scripture* ya Patrick Fairbairn, ambayo inazungumzia makala mbalimbali zinazounda maskani na

vifaa. Anasema, “Kuhusu vitu vingine vilivyotumika, haionekani kwamba sababu kubwa zaidi inaweza kutolewa kwa uteuzi wao, kuliko kwamba walikuwa bora na waliofaa zaidi wa aina zao kadhaa. Vilikuwa na metali za thamani zaidi, vitu bora zaidi katika utengenezaji wa kitani, pamoja na ufundi uliopambwa, rangi tajiri na nzuri zaidi, na vitu vya thamani zaidi na vya gharama kubwa. Ilikuwa muhimu sana, kwa njia ya vifaa vya nje, kutoa wazo la utukufu na ukuu usio na kifani wa Yehova kama Mfalme wa Israeli, na heshima ya pekee ambayo ilifurahiwa na wale waliokubaliwa kuhudumu na kutumikia mbele Zake. Lakini hili lingeweza kufanywa tu kwa utajiri na gharama kubwa ya vifaa vilivyotumika katika ujenzi wa maskani, na mavazi rasmi ya wale walioteuliwa kutumikia katika nyua zake. Imesemwa waziwazi kuhusu mavazi ya kuhani mkuu, kwamba yalipaswa kutengenezwa ‘kwa ajili ya utukufu (au mapambo) na kwa ajili ya uzuri’; kwa kusudi hilo yalipaswa kutengenezwa kwa kitambaa cha kitani kizuri cha Misri, kilichoshonwa kwa kazi ya sindano iliyotengenezwa kwa rangi ya bluu, zambarau, na nyekundu, rangi angavu zaidi. Na kama njia ingechukuliwa kwa ajili ya kutengeneza Kwa upande wa mavazi ya wale waliohudumu katika hema, ni jambo la busara kuhitimisha kwamba vivyo hivyo vingefanywa kuhusiana na hema lenyewe. Kwa hivyo tunasoma kuhusu hekalu, aina kamilifu zaidi ya makao, kwamba lingefanywa 'la kifahari sana kiasi cha kuwa na sifa na utukufu katika nchi zote'; na kwamba miongoni mwa vitu vingine vilivyotumiwa na Sulemani kwa kusudi hili, 'nyumba hiyo ilipambwa kwa mawe ya thamani kwa uzuri.' Kwa hivyo, vifaa hivyo vilitumika katika ujenzi wa hema, kama vilivyofaa zaidi kutoa hisia zinazofaa za ukuu na utukufu wa Kiumbe ambaye makao yake ya pekee yalijengwa. Na kwa kuwa katika hili tumepewa sababu ya kutosha ya ajira yao, kutafuta wengine tunazurura tu katika maeneo ya kutokuwa na uhakika na dhana.”

Kwa maneno mengine, kile Fairbairn anachopendekeza ni kwamba hatupaswi kutafuta maana nyingine zaidi ya ukweli kwamba vifaa na rangi hizi zilichaguliwa ili kusisitiza uzuri na utukufu wa kile mahali hapa palipoumbwa kuwa. Kwa hivyo katika aya yake inayofuata, anasema, "Kwa hivyo tunatupa maana zinazotokana na Bahr, pamoja na zile za wanatheolojia wazee, kutoka kwa sifa za ndani za metali, na rangi tofauti

zinazotumika katika vitambaa kadhaa. Haziko hapa mahali pake. Swali sio, kama vitu kama hivyo vingeweza kutumika ili kutoa mawazo fulani ya asili ya maadili na kidini, lakini kama kweli vilitumika hivyo hapa; na wala tukio la kuajiriwa kwao, wala jinsi hii ilivyofanywa, kwa maoni yetu, haitoi uthibitisho wowote wa dhana hiyo.

Kuhusu metali hizo, hatuoni msingi wowote katika Maandiko kwa maana yoyote ya mfano kuunganishwa nazo, tofauti na ile inayoonyeshwa na gharama yake na matumizi yake ya kawaida. Shaba hiyo ingepaswa kuwa chuma kilichopo katika vifaa na samani za ua wa nje, ambapo watu kwa ujumla wangeweza kuja na sadaka zao, na katika patakatifu penyewe fedha na dhahabu, bila shaka ingechukuliwa kama picha ya maendeleo yanayofanywa katika ugunduzi wa ubora na utukufu wa kimungu, ndivyo mtu anavyozidi kuingia katika siri ya uwepo wake na kuwa tayari kutazama uzuri wake.

Bila shaka tunapata matumizi ya mfano ya rangi fulani, kama vile nyeupe, katika kuelezea wazo la usafi, au nyekundu, katika kuonyesha ile ya hatia; lakini inapotumika hivyo, rangi hiyo maalum lazima ionekane wazi, na pia iunganishwe na tukio linaloita ishara kama hiyo. Hii haikuwa hivyo kwa vyovyote vile kwa rangi zilizokuwa kwenye hema. Rangi zilizokuwepo, kwa sehemu kubwa, zilionekana katika umbo la pamoja; na kama ingewezekana kuzitenganisha, na kuzipa kila moja thamani tofauti, hakukuwa na kitu cha kuonyesha jinsi mawazo yaliyoonyeshwa yangepaswa kutazamwa, iwe kwa kumrejelea Mungu au waabudu wake. Hakika utafutaji wenyewe ungesababisha mambo yasiyo na mwisho, na kuzuia akili kupokea hisia moja ya moja kwa moja na inayoonekana ambayo tumeona ilikusudiwa kuwasilishwa.

"Kama mifano ya udhalimu unaohusiana na maana kama hizo, Bahr hufanya nyekundu kuwa muhimu, katika kivuli chake cha zambarau, cha ukuu, katika nyekundu yake, cha mali ya Mungu inayotoa uhai; huku Neumann, baada ya uchunguzi mpya kuhusu sifa za mwanga na rangi, akiona katika nyekundu usemi wa upendo wa Mungu, akielekea kama zambarau kwa rehema ya neema, kama nyekundu kwa wivu wa hukumu. Kwa Bahr, bluu ni ishara ya ukuu wa anga ambapo Mungu huonyesha utukufu wake; kwa Neumann, inaelekeza kwenye kina cha bahari, na ni ishara ya dutu ya Mungu, ambayo hukaa katika

nuru isiyoweza kufikiwa, na inaweka katika utulivu wa Muumba msingi wa agano. Maana mbalimbali na zisizo na msingi, zinazolingana na sura ya wazee wa uandishi, zinaonyesha ujanja wa ardhi ambayo wameinuliwa. Na rangi zikiwa zimeunganishwa katika kazi za kufuma, hazijasimama kila moja kando mahali pake, hatuna sababu ya kufikiria zilikuwa na kusudi lingine lolote la kutumikia zaidi ya kazi za sanaa zinazofanana katika vazi la kuhani mkuu, yaani, kwa mapambo na uzuri," na Acha hivyo. Kwa maneno mengine, usiende kutafuta umuhimu wa kiroho zaidi kwa rangi na vifaa vya maskani.”

Nadhani hiyo labda ni ushauri mzuri. Kumekuwa na matumizi mabaya mengi katika eneo hilo kuliko tafsiri ya mambo haya kuhusiana na maskani. Hata hivyo, baada ya kusema hivyo, nadhani tunaweza kusema, na hata kama kitabu cha Waebrania kinavyoonekana kupendekeza hili, kwamba kuna maana halali ambayo maskani inaweza kupewa umuhimu wa kiuistilahi. Kwa maneno mengine, inaelekeza mbele kwa kitu kikubwa zaidi kitakachokuja.

c. Vannoy na Vos kuhusu Umuhimu wa Kiutaifa wa Maskani: Alama na Aina

Acha niende mbali zaidi. Nadhani mara tu unaposema kwamba kunaweza kuwa na umuhimu halali wa kiuainishaji unaohusishwa na maskani, swali linakuwa haraka, “Unawezaje kutofautisha kati ya kile kilicho halali na kile kisicho halali?” Nadhani Gerhardus Vos ametoa mwelekeo mzuri kwa vifungu hivi, si tu kwa jinsi msanii anavyoonyesha jinsi kitabu cha Maskani kitakavyoonekana. Huo ndio mchoro kwenye slaidi ya 31.

Turudi kwenye swali hili la maana na umuhimu kuhusu umuhimu wa kiuainishaji. Angalia nukuu yako ukurasa wa 40. Katika *Theolojia yake ya Kibiblia*, Vos anajadili uainishaji, na anajadili kuhusiana na maskani ya Mungu na anasema ikiwa utazungumzia umuhimu wa kiuainishaji, kwa upande wa maskani au kitu kingine chochote katika Agano la Kale, lazima uanzishe uhusiano kati ya ishara ya kitu na umuhimu wake wa kiuainishaji.

Ukiangalia ukurasa wa 40, katika ufafanuzi, ishara ni nini? Juu ya ukurasa wa 40

katika nukuu yako, kulingana na Vos, "Alama katika umuhimu wake wa kidini ni kitu kinachoonyesha kwa undani ukweli au kanuni au uhusiano fulani wa asili ya kiroho katika umbo linaloonekana. Mambo ambayo inayaonyesha ni ya kuwepo kwa sasa na matumizi ya sasa. Yana nguvu wakati ambapo ishara inafanya kazi." Kwa hivyo ndivyo ishara ilivyo. Inaonyesha kitu cha asili ya kiroho; ukweli fulani au ukweli wa asili ya kiroho katika umbo la kimwili. Mambo ambayo inayaonyesha lazima yawe ya kuwepo kwa sasa na matumizi ya sasa. Kwa aina, anasema, katika mstari unaofuata ulionukuliwa hapo, "Kwa kitu kile kile, kinachochukuliwa kama aina, ni tofauti. Kitu cha kawaida ni cha matarajio; kinahusiana na kile kitakachokuwa halisi au kinachotumika katika siku zijazo . " Kwa hivyo aina ni ya matarajio; ishara ni ya kuwepo kwa sasa. Kisha hapa ndipo anapoweka muunganisho, kama inavyoonekana kwenye slaidi ya 32; Anasema, "Mfano hauwezi kuwa aina bila kujali kama ni ishara ya kwanza. Na ni baada tu ya kugundua kitu kinaashiria nini ndipo tunaweza kuendelea kuuliza kihalali kwamba kinaashiria nini kwa mwisho, na hakiwezi kuwa kitu kingine chochote isipokuwa kile kinachoashiria kilichoinuliwa hadi uwanda wa juu zaidi."

Rudi kwenye ukurasa wa 40, aya ya tatu. Vos anasema, "Shida kuu ya kuelewa ni jinsi mfumo uleule wa taswira ungeweza kutumika kwa wakati mmoja katika uwezo wa kiishara na wa kawaida. Ni wazi kwamba hili lisingewezekana kama vitu vilivyoonyeshwa vingekuwa tofauti au tofauti katika kila kisa, havihusiani. Ikiwa kitu ni picha sahihi ya ukweli fulani, basi ingeonekana kutokubalika na ukweli huu kwa kuashiria ukweli mwingine wa siku zijazo wa asili tofauti kabisa. Suluhisho la tatizo liko katika hili, kwamba vitu vilivyoashiriwa na vitu vilivyoashiriwa si seti tofauti za vitu. Kwa kweli ni vitu vile vile, tofauti tu katika suala hili kwamba huja kwanza katika hatua ya chini ya maendeleo katika ukombozi, na kisha tena, katika kipindi cha baadaye, katika hatua ya juu. Hivyo kile kilicho cha kiishara kuhusu toleo lililopo tayari la ukweli au ukweli kinakuwa kawaida, kinabii, cha toleo la mwisho la ukweli au ukweli uleule. Kutoka hapa itaeleweka kwamba aina haiwezi kamwe kuwa aina bila kujali kuwa ishara ya kwanza. Lango la nyumba ya uainishaji liko mwisho wa nyumba ya ishara."

Kwa hivyo, una ishara inayoonyesha ukweli fulani wa kiroho ambao ni wa

uhalisia wa sasa. Hiyo inakuwa kawaida ya toleo la baadaye katika mstari mrefu wa historia ya ukombozi; ni toleo la baadaye la ukweli ule ule. Sio ukweli tofauti, lakini ukweli ule ule unaojitokeza tena katika hatua ya juu zaidi ya historia ya ukombozi. "Kwa hivyo ni baada tu ya kugundua kitu kinachoashiria ndipo tunaweza kuuliza swali kinaashiria nini. Hili la mwisho haliwezi kuwa kitu kingine chochote isipokuwa la kwanza. Sasa chukua hatua hii moja zaidi. Kifungo kinachounganisha aina na aina kinyume lazima kiwe kifungo cha mwendelezo muhimu katika maendeleo ya ukombozi."

Angalia aya inayofuata kwenye ukurasa wa 40, "Hii ni ya msingi sheria kwa kuwa aliona katika kuthibitisha nini vipengele katika ya Zamani Agano ni kawaida, na ambapo ya vitu sambamba kwa wao kama vielelezo inajumuisha. Pekee baada ya kuwa na imegunduliwa nini a kitu inaashiria, kopo sisi kihalali endelea kwa weka ya swali nini hiyo huonyesha, kwa ya mwisho kopo kamwe kuwa chochote kingine kuliko ya wa zamani kuinuliwa kwa a juu zaidi ndege. Ya dhamana hiyo anashikilia aina na kifananishi pamoja lazima kuwa a dhamana ya muhimu mwendelezo katika ya maendeleo ya ukombozi. Wapi hii ni kupuuzwa, na katika ya mahali ya hii dhamana ni weka bahati mbaya kufanana, utupu ya asili kiroho umuhimu, yote aina ya upuuzi mapenzi matokeo, kama vile kama lazima kuleta ya nzima mada ya aina ndani sifa mbaya. Mifano ya hii ni: ya nyekundu kamba ya Rahabu vielelezo vya awali ya damu ya Kristo; ya nne wenye ukoma katika Samaria, ya nne Wainjilisti.

"The maskani hutoa a wazi mfano ya ya kuishi pamoja ya ya ishara na ya kawaida katika moja ya ya kanuni taasisi ya ya Zamani Agano dini. Ni embodies ya kwa uwazi kidini wazo ya ya makazi ya Mungu na Yake watu."

Kwa maneno mengine, ukweli hapa unaoashiria hema ni Mungu akikaa katikati ya watu wake. Ukweli huo unajitokeza wapi katika mwendelezo wa ukombozi? Hapo ndipo anapouendeleza. Umuhimu wa kawaida wa hema unapaswa kutafutwa kwa kutegemeana kwa karibu na umuhimu wa mfano.

d. Hema na Kristo, Kanisa, Mkristo Binafsi na Yerusalemu Mpya Lazima tujiulize,

kanuni na ukweli huu wa kidini, ambao hema ilitumika kufundisha jamii, unajitokeza wapi katika historia iliyofuata ya ukombozi, ukiinuliwa hadi hatua yao kamili? Kwanza, tunaugundua katika Kristo aliyetukuzwa, mwinjilisti anazungumzia hili katika Yohana 1:14, ni yule ambaye Mungu alikuja kukaa kati ya wanadamu ili kuwafunulia neema na utukufu wake. Katika Yohana 2:19-22, Yesu mwenyewe anatabiri hekalu la Agano la Kale ambalo maadui zake kwa mtazamo wao kwake, walikuwa wameazimia kuliharibu. Atajenga tena katika siku tatu kupitia ufufuo wake. Hii inathibitisha mwendelezo kati ya patakatifu pa Agano la Kale paliporejeshwa na mtu. Kwa hivyo ukweli huu wa Mungu akikaa katikati ya watu wake unajitokeza tena na Kristo. Ni ukweli ule ule. Kristo alikuja kukaa, akikaa kati ya wanadamu.

Lakini si pale tu; tazama katika aya inayofuata, “Lakini ukweli kuhusu Kristo ni kweli kuhusu Kanisa. Kuhusu hilo pia hema ni mfano. Hii haingeweza kuwa vinginevyo, kwa sababu Kanisa ni mwili wa Kristo aliyefufuka. Kwa sababu hii kanisa linaitwa ‘nyumba ya Mungu.’” Kwa hivyo liko ndani ya Kristo na katika Kanisa. Kisha anaiona katika Mkristo mmoja mmoja, na hatimaye katika Yerusalemu mpya. Kwa hivyo unaona ukweli wa makao ya Mungu katikati ya watu wake, unaashiria kwamba hema inaelekea mbele. Kwa hivyo umuhimu wa mfano unapoonu ukweli huo huo wa Mungu ukiishi katikati ya watu wake unajitokeza tena katika maendeleo ya historia ya ukombozi, ambayo ni mstari huo, kifungo, kinachoshikilia mambo haya pamoja. Lakini lazima iwe ukweli ule ule. Kinachoonyeshwa lazima kiwe ukweli ule ule kama kile kinachoonyeshwa. Kwa hivyo una Kristo, Kanisa, Mkristo mmoja mmoja na kisha Yerusalemu mpya. Nadhani uhusiano wa Vos wa kutafuta ukweli ule ule katika kile kilicho katika ishara kinachojitokeza tena katika mfano unakuzuia kuanguka katika aina zisizowajibika za tafsiri za mfano. Ukipoteza ukweli huo huo, inaonekana kwangu, basi unaleta maana kwenye maandishi. Hufuati njia halali ya tafsiri. Kumekuwa na matumizi mabaya mengi ya tafsiri yenye tafsiri za uainishaji.

Hema la kukutania linaelekea mbele kwenye hekalu. Hekalu ni kama hema la kukutania kwa kiwango cha kudumu na kikubwa zaidi. Ingawa hema la kukutania na

hekalu ni ukweli uleule unaoashiriwa na hema la kukutania na unaoashiriwa na hekalu.
Kwa hivyo kwa namna fulani hekalu na hema la kukutania vinaelekeza kwenye
udhihirisho tofauti wa ukweli huo huo, Imanueli – Mungu pamoja nasi.

Imenukuliwa na Hyeyon Lim
Imehaririwa vibaya na Ted Hildebrandt
Hariri ya mwisho na Katie Ells
Imesimuliwa tena na Ted Hildebrandt